

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12.561
Tarih : 20.04.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 20/04/2021 11:15
Sayı: E-120.10-
0810672

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de işsizlik özellikle pandemi döneminde baş gösteren ekonomik kriz sonucu artarken, bu süreçten de en çok etkilenen kadınlar olmaktadır. Kod 29, ücretsiz izin, kayıtsız çalışma vb problemler yüz yüze olan kadınlar istihdam alanı bulmaya zorlanmakta, böylece evlere kapanmaktadır. Bu kapanma kadınları ekonomik olarak bağımlı hale getirmekte ve yoksullaştırmaktadır. Bu duruma karşı kalıcı sosyal politikalar üretilmesi ve çözüm önerileri oluşturması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de ancak 20. yüzyılın sonlarına doğru istihdamda yer bulabilmeye başlayan kadınlar, bugün pandeminin de etkisiyle derinleşen ekonomik krizde bu kazanımlarıyla ilgili gerileme kaygısı yaşamaktadır. Kadınlar kendilerine dayatılan meslek rollerinin koşullarının ağırlaşması, çalıştıkları alanların hijyen koşullarının en çok göz önünde bulundurulması gereken dönemde daha az önemsenir olmasıyla karşı karşıya kalmış; kod 29’un keyfi kullanımı ve ücretsiz izin gibi uygulamaların hedeflediği ilk kesim olmuştur.

Kadınların istihdam alanında yer bulamamasına sebep olan birçok değişken bulunmaktadır. Bu değişkenlerin en önemlilerinden biri eğitim seviyesidir.

TÜİK verilerine göre, 2019 itibarıyla Türkiye’de 15 yaş ve üzeri okuma yazma bilmeyen 1.74 milyon kadın vardır. Bu sayı, erkeklerinkinden 6 kat fazladır. Kadınlar arasında okuma yazma bilmeyenlerin oranının bu denli yüksek olması, toplumsal cinsiyet rolleriyle birleşerek, kadınların emek piyasasına girmelerini engellemekte, girdiklerinde “nitelik gerektirmeyen” işlere mecbur bırakılmalarına sebep olmakta veya kadınları güvencesiz, kayıtdışı, esnek işlere yöneltmektedir.

Söz konusu esnek, güvencesiz ve kayıtdışı işler; ev içi görünmez emek ve bakım işleri, istatistiklere yansımaktadır. TÜİK Şubat 2021’de açıkladığı İşgücü İstatistikleri’nde, daha evvel DİSK-AR gibi kurumların hazırlayarak kamuoyuyla paylaştığı “geniş tanımlı işsizlik” göstergelerine benzer bir karşılığı olan “atıl işgücü oranı” göstergelerini paylaşmaya başlamıştır. Buna göre atıl işsizlik oranı toplamda %30.2 iken kadınların atıl işsizlik oranı %37.3 olmuştur. Yani, TÜİK verilerine göre, Türkiye’de her 5 kadından 2’si işsizdir.

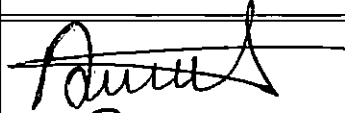
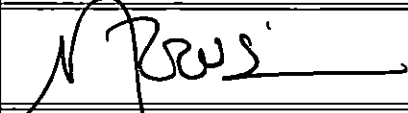
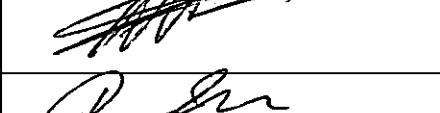
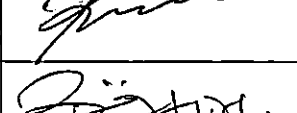
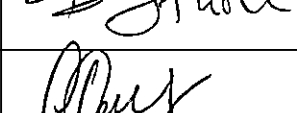
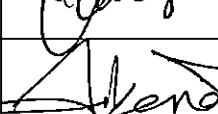
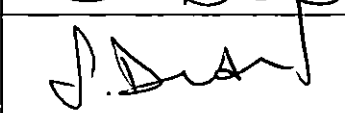
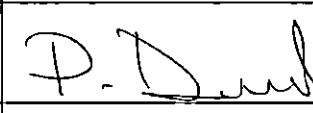
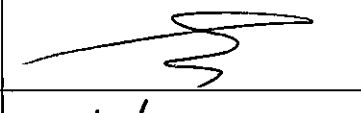
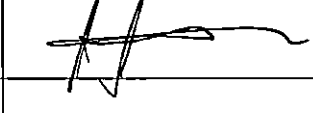
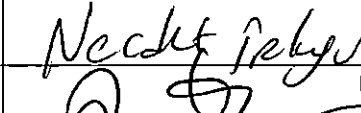
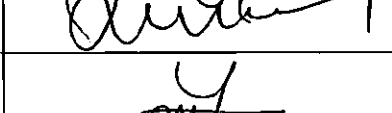
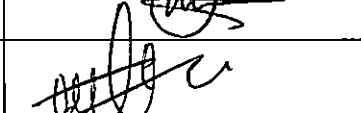
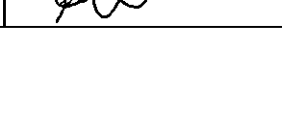
Avrupa İstatistik Ofisi'nin(Eurostat) 33 Avrupa ülkesi arasında yaptığı bir araştırmaya göre Türkiye'de kadınların yoksunluk oranı, Avrupa ülkeleri ortalamasının 2 katından da fazladır. Kadınların ciddi derecede maddi yoksunluğu sıralamasında, Türkiye sondan 2. sırada olup Türkiye'de kadınların % 26.5'i ciddi derecede maddi yoksunluk sorunu yaşamaktadır. Bu oran % 5.6 olan Avrupa ülkeleri ortalamasının yaklaşık 5 katıdır.

Ayrıca çoğu zaman işle ilgili bazı özellikler sadece bir cinsiyete atfedilmekte, diğer cinsiyetin bu niteliklerden tamamen yoksun olduğu varsayılmaktadır. Bunların yanı sıra kadınların ailevi sorumluluklarından dolayı işlerine yeterince önem veremeyeceği ya da kadınların evleninceye kadar geçici olarak çalışacağı düşüncesi kadınlara karşı işe girişte ayrımcılık yapılmasına neden olmaktadır. İşe girişte ayrımcılığın yanında girilen işte, yapılan iş aynı dahi olsa kadın ve erkeğe farklı ücret ödenmesi ayrımcılığa neden olmaktadır. Kadınlar üst düzey yönetimlere gelebilmek için çok çalışsalar ve gayret etseler de bir yerde yukarı çıkmalarını engelleyen görünmez bir cam tavana çarpılmaktadır. (Nasır, A. (1997). *İş Hayatında ve Yönetimde Kadınlar: Banka Sektöründe Çalışan Kadınlar Üzerine Bir Araştırma*)

Halkların Demokratik Partisi olarak başlattığımız “Kadınlar İçin Adalet” kampanyasının ikinci etabı olan “Kadın Yoksulluğuna Hayır” buluşmaları kapsamında İzmir ve Aydın’da kadınlarla görüşmelerimizde de gözlemlediğiniz kadarıyla kadınlar;

- Ağırlıklı olarak kayıt dışı çalıştırılmaktadır,
- Güvencesiz bir şekilde çalışmaktadır,
- Hasta ve yaşlı bakımlarını ücretsiz bir şekilde üstlenmektedir,
- Çadırda yaşadığı için ikamet adresi gösterememesinden dolayı yardım alamamaktadır,
- Kayyumlar ve baskı nedeniyle evini bırakarak düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalmaktadır,
- İş kazaları yaşadığında sağlık güvencesi olmadığı için sağlık hizmeti alamamaktadır,
- Üniversite mezunu olmasına rağmen ayrımcılık yapılması ve liyakatin gözetilmemesi sebebiyle alanı olmayan kötü çalışma koşullarına mecbur bırakılmaktadır.

Bu neden ve verilere dayanarak kadınların istihdam alanında daha çok bulunabileceği koşulların oluşturulabilmesinin sağlanması ve kadın yoksulluğunun sebeplerine eğilerek daha sağlıklı ve cinsiyet eşitlikçi bir istihdam profilinin oluşturulmasına zemin hazırlanması adına gerekli tespitlerin yapılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	